

بازار ایرانی فی ۷ ربیع الآخر سنه ۱۳۲۸ و فی ۵ نisan سنه ۱۳۲۶

جمعیت علمیہ اسلامیہ نك ناشر افکاریدر

مدیر مسئول :
مکتب نواب معلملرندن
کایسلی منیر

سر محرر :
فاتح مجیز درسعاملرندن
توقاد مبعوثی
مصطفی صبری

صاحب امتیاز :
فاتح مجیز درسعاملرندن
استانبول مبعوثی
مصطفی عاصم

مندرجات

ادبیات :	سیاست شرعیہ ابن حازم فرید
چفتجی ع . عاطف	تاریخ اسلام صحائفندن طاهر المولوی
کوز یاشی طاهر المولوی	بر نطق مصطفی صبری
ربیعہ ناطمی شیخ سعدی، مترجی طاهر المولوی	اسلامده عسکرلک ع . عاطف
ردی علی مافی القول الجید من الردی مصطفی صبری	حیاء حسین حازم

نسخه سی ۱ غروشددر

آبونه اجرتی (پوسته اجرتیله برابر در)

ممالک اجتبیہ ایچون :
۶۰ . ۱۲۰ فرانق
« ۳۰ . ۶۰ »

استانبول وولایات ایچون :
برسنه لکی ۶۰ غروش
اتی آیلنی ۳۰ «

درج ایدلمیان اوراق اعاده اولنماز

قارئلر مرزه :

اکثر مقالاته ایات کریمه و احادیث نبویه درج ایدلمش بولندینی نظر اعتباره آله رقی رعایاسزلکنده بولنمامسی رجا اولنور

درسعادت

طنین مطبعه سنده طبع اولنشددر

تاریخ اسلام صحائفندن

« شیهة احمد »

ما بعد

(ابوسعید) ك عزیمتدن سوکرا (نوفل) یکی بر
حقسزلفه مبادرت ایله دی . کندی اولادی و برادری
(عبدشمس) ك اوغلاری ایله بنی هاشم علیمه براتفاق
عقد ایتدی .

عبدالمطلب ده بوکا قازنی (بنو خزاعه) نی دائرة
اتفاقنه چاغیردی . خزاعیلردن (بنو عمرو بن ربیعہ) :

— عبدمنافك والده سی (حَبَّيْ بَنْتُ حُلَيْلٍ) بزدندی .
عبدالمطلبه مظاهرت ، ذمت مصاهرتر . دییه رك بو اتفاقه
داخل اولدی و قول اتفاق (دارالندوه) ده ایدیلن یمین
ایله تأکید اولوندی . بعدالقسم ، شوتعهدو تحالفه و بنی
هاشم ایله بنو ربیعہ آراسنده الی الابد نصرت و مواساتك
پایدار اولاجغنه دائر بروجه آتی بروثیقه یازیلوب حفظ
ایدلی :

« باسمك اللهم . هذا ما تحالف عليه بنو هاشم و رجالات
عمرو بن ربیعة من خزاعة على النصرة و المواساة ما بل بحر
صوفة و ما لشرق الشمس على نیر و هب بفلاة بعیر و ما
اقام الاخشبان و اعتمر بمكة انسان »

شواتفاق و مظاهرت اوزربینه عبدالمطلب :

فكم عمّ يحیی الغم منه

و كم خال من الخیرات خالی

حقیقتی کوسترن اقربای عقارب نمانسه کسب غایت
ایده رك شرف و شانی ترایده باشلادی ، یالکزر کندی قومی
آراسنده دکل ، قبائل متجاوره میاننده ده نام بلندی اشتهار
ایتدی . چونکه دست مکارم نشاری بادیه نشینان ضرورتك
سحابه فیض نشانی و دار احسان مداری . بیوا یکان مشقتك
دارالامان مدد رسانی اولدینی کبی افکار حکیمانه و نصایح
بلغانه سیله کمک شتکان عربك رهنمائی و جبین پاکنده

پارلایان نور محمدی ایله قطعهُ حجازك سراج بینش فزاسی
اولیوردی .

منقاد اوامری بولونانلری مظالمدن تحذیر و مکارمه
تشویق ایله محرم اولانلرك نکاحنی منع و نذرده وفا ایدیلنه سنی
امر ایلر . هر کسك سرقتدن کفید ایتمه سیچون سارقك
الی کسیدیر . مغایر ادب و حیا اولدینی جهته عریان
اوله رق بیت شریفی طوان ایدنلره مانع اولوردی . شراب
ایچمه سنی و بتلره سجده ایتمه سنی نفسه تحریم ایله مشدی .
موجودبعث و حشرده معتقایدی . دنیادن باشقه بردار الجزا
اولدینی بیلیر و بوراده کی احسان و اسائتك اوراده مکافات
و مجازاتی کوروله جکی سویاردی . (برظالم ، انتقام الهی یه
اوغرامادقجه دنیادن چیقاماز) دیتك اولان (لن یخرج
من الدنيا ظلوم حتی ینتقم الله منه) دیردی . برکون :
شامده کی برحریفك کثرت مظالمیه برابر دوچار نفمت
اولمادیغنی سویله یه رك سوزینه اعتراض ایتدیلر . برپارچه
دوشوندکدن سوکرا (والله ان وراء هذه الدار دار آیحزی
فیها المحسن باحسانه و يعاتب المسیء باسائه) دیدی که
(والله العظيم ! ایلک ایدنك نائل ثواب و فئالق ایله ینك
مظهر عتاب اولاجنی بر آخرت واردر) مآئی افاده ایدر .
ما بعدی وار

طاهر المولوی

طشرده ایراد اولنش برنطقدن (۹۰۰)

معلومدرکه کچن سنه نك تموز اونندنبری اللهك
عنایتی و مجاهدینك غیرتی سایه سنده حریت و مشروطیته
نائل اولدق . اوندن اول حر دکلده اسیری ایدك ؟
اوت ، او وقت بز حکومتك اسیری ایدك ، حکومتده
یالکزر نفسنی دوشونن ، دنیایی آخرتی دوشونمه یین
بر آدمك اسیری ایدی . بزى آدمقندن چیقاران
بو بر آدم ، اطرافنه طوپلادینی بش اون خائلك القا آتی

ارامزده بربرمزه قارشى شفقت وعدالتله معامله ايتايركه
حکومتدن ده عين معامله ي بکله مکه حقمز اولسون .
همجنسملرک حقنى غصب ايتمک شويله طورسون آرده ده کى
نفاق وشقاقک دوامنه ترجيحاً کندى حقوقملرک برقسمنى
حسبالحميه فدا ايدىرک بوکا مقابل فضله بردوست قازانمق
فضائل اخلاقيه و خصائل حکيمانه مقتضياتنددر . جناب
حقک صوکل پيغمبرى بولنان حضرت محمد صلى الله عليه وسلم
افدمز بر حديث شريفده (المؤمن غر کریم والمنافق خبائث)
بيورمشدر . مؤمن آلدانير کرم ايدىر؛ منافق آلدانير، لئيمدر
ديمکدر . بوندن مقصد مؤمن آلدانير ، شاشقين اولور
ديمک دکلددر: آلداتمقدين ايسه بيله رک آلداتمق و حقوقندن
برازينى باغشلايه رق خصوصته نتيجه ويرمک شععار ايمانه
موافق اولديغنى اکلاتمقدر . قومشومى . همشهرمى کندى
قولوم ، قنادم بيله جکم کندم اونک باشه غائله چيقارمق
شويله طورسون غائله سنه، دردنه چاره بولمغه چاليشه جغم
قومشومک راحتسزلى بنمده استراحتمى سلب ايدىرک
اوده بکافارشو اويله اولدجق . دائماً بربرمزه معاونت
ايدىرکمز . بربرمزلر قوتندن استفاده ايدىرکمز ، برابر
چاليشه جغمز ، برلکده مسعود اوله جغمز . اومکدر ما يوس
برحاله بولنورکن بنم سعادتمک نه طادى اولور؛ برملکت
اهالىسى بيوک مقياسده برعائله خالق کييدر . بربرمزه
معاونت ايتمه جکدک، خصوصت چيقارده جق ايدکده واحاله
نچون بربرمزلر يانسه صو قولدق؟ اولر يمزى يان يانه پايلاق
قصيه ويا خود قريه نامى ويريلان بر محله طوبالاندق؟
حيوانات وحشيه کيى بر يمز بر طاعه ديکريمزده بردريه
طاغيله ايدک آ . برده کچمسزلرک اولان بر اوده برکت اولمز
ديرلر . طبق برعائله خلقنه بکزه ديکى عرض ايتديکم برملکت
اهالىسى ارده سننده حسن امتزاج اونزسه اوملکتده
فيض وبرکت کورلمز ، ترقى يرينه تدنى ومعموريت يرينه
انقراض وسفالت حاصل اولور . همده بز برملکت اهالىسى
بروطن اولادى بربرمزلره اداب انسانيه و تربيه اخلاقيه

شرع و قانوندن عزيز طوتارق ، اکل عادى بر حرم
اغاسنک ، اکل باطل بر خدمتکار پارچه سنک ويا خود اکل
آلق بر منفعتپرستک سوزيله حکومتى . حکومتده
بى قولالانيردى . بوشخص واحد کوندن کونه محو و خراب
ايتديکى ملتدن هرکون راز ده فضله قورقار و ملتدن
قورقماسى ارتدجقه اللهدن قورقماسى آزاليردى . ملتى
بو صورتله کنديسنه خصم بيلان حکومت حمديه ،
اهالى يده برى يرينه دوشورده رک دنياى قونيانى اکلالمق
ايچون کوزلر ينى آچماغه ميدان بوله ماز برحاله قالملىرى
تأمينه چاليشيردى . اودورک سيئات ساريه سندن اولمق
اوزره خصم اقربا، قونو ، قومشو ، هم شهر ، وطنداش
نه قدر بربرمزلرک کوکلى قيرمش، نه قدر بربرمزلرک ايچيتمه شدر .
اودورده کوچى ييتن ، طرف تيرينى بولان ، يانى
باشنده کى بر قومشوسنک ، برابر ياشاديني بروطنداشک
حقى الندن آلق ، خصمنه بيرحق غلبه چالمقده افخار
ايدىر ؛ شرعى ، قانونى انسانيتى اياق التسه آلدیغه
باقيه رق اوسته چيماقده حيثيت واعتبار صاحبي اولديغنى
اثبات ايتمک ايستردى . حال بوکده تربيه دينيه ومدنيه
کورن حقيقى انسانلر نظرانده حقسزلى ، ظالملى قبوله
تنزل ايتمک اکل بيوک برناموسسزلقده برابردر . ايکي بچق
غروشلق بر منفعت خصوصيه مدن البته بيک کره قيمتدار
اولان بر همشهرمک حقنه تجاوز ايدىرکمز و صوکرده ده
بونى کندم ايچون بر شرف عد ايدىرکمز اويله مى ؟
بالفرض والتمشيل بنم حقمده بويله بر شيدنه احتمال
ويريلديکنى حس ايدرسه فناحاله تحقير ايديش اولديغمه
حکم ايدرم . چونکه حقسزلقده ايشيمى يوروش
اولمقلم بنم قومه . شرفه دکل ، بلکه بالعکس صورت
مشروعه و مردانده معيشتى اداره دن عاجز بولنديغمه
دالالت ايدىر . قومشومک حقوق مشروعه سنى تسليم ايدىرک
حقه بويون اکلکلىکم مى بنم ايچون بر شرفدر ، يوقسه
اغراض نفسانيه بويون اکلکلىکم مى ؟ بز . کندى

دارنده خوش چمنیه رك يكدیكر مزی ازمكه ، ضعیف دوشورمكه چالیشیر سهق بوسفر همز بردن ضعیف دوشه رز . بربریمزله حقوقزی پایلاشه مزكن اجنبیلر بزم همزك بردن حقوقی ضبط ایدر . وطنك اده مزده بولوشه مدیكمز منافعی طوپدن غائب ایدرز . باقسا كز آ جناب حق (ولاتنازعوا فتمشلو) بیورییور . آراكزده نزاع چیقار میكز صوكره هپكز بردن ضعیف دوشرسكز بربریکزله اوغراشمقدن قوتلنمكه ترقی ایتمكه میدان بوله مزسكز . بوكیدشه وطنكزی تعرض اعدادن محافظه یه مقتدر اوله مزسكز دیمكدر .

یوقاروده لزومنی بیان ایتدیكمز حسن امتزاج امرمهنده مسلم و غیر مسلم بالمله عناصر عثمانیه داخلدر . حریت و مشروطیتده اسلام و خریستیان بر اوله جقمش . دینلر بربرینه قاریشه جقمش یاخود هپمی اورته دن قالفه جقمش دیهرك بعض اهالیمزك یاكاش ظنلره ، باطل ذهابلره دوشدیكی حریتك ابتدالرنده ایشیدلمش ایدی . خیر خیر بوکی اوهامه قاپیلمق كار عقل دكلدر . مشروطیتده اسلام و خریستیان حقوق دنیویه جه مساوی اوله جق دیمكدر . لهم مالنا و عایهم ماعلیناً حکم عالیسی اوزره ذاتا شریعنك امری ده بوله دكلی ؟ خریستیان وطندا شلریمزك مالی مالیمز کی جانی جانمز کی عرضی عرضیمز کی اوله جق . بلکه حقوق عباد میاننده شرعاً غیر مسلم وطندا شلریمزك حقوق دهها فضله براهمیت واعتنایه مظهر اولشددر . خریستیان حقنك یوم قیامتده محاسبه سی دهها زیاده بر شدتله رؤیت اوله جفی کتب شرعیه ده مصر حدر . بومیانده مسلم و غیر مسلم بربریه قونوشوركن نزاکتسز تعبیرات استعمال ایتك صورتیه بر مسلمك غیر مسلمی رنجیده ایتسی دخی حقوق مذکورده داخل اولق اقتضا ایده جکی جهته شایان دقت اولدیغنی عرض ایدرم . معاملات دنیویه عائد اولان بوکی خصوصاتده مساواتی کوزتمك لازم اولوب امور دینیّه واعتقادییه

كلنجه البته مسد بشقه غیر مسلمده بشقه در . انجق بویولده كه اسلاملق و خریستانلق فرقی یالكنز جامعلرده كلیسالرده ظاهر اولق و هرکس منسوب اولدیغی دین و مذهبك احکام و آییننه بوتون قوت قایله مربوط بولنق لازم کلیر . دنیانك هر طرفنده و هر ملتده تك توك توره دن دینسزلك تمایلاتنه رغماً عقاید وادیان هر عصرده و هر حکومتده محفوظ و محترم قالمشدر . وان شاء اللهینه قاله جقددر . مشروطیت بوحاله مانع اوله رق ادیان اورته دن قالدیرمق شویله طورسون دینك ماتلرده حصه ولته بادی اولدیغی قوه معنویه دن استفاده و لغسنی غنیمت عدایدر . مشروطیتده دولت و ماتك شوكت و قوت بولسی مطلوب دكلی ؟ اوله ایسه بونکچون اقتضا ایدن قوای مادییه ، دیانت کی بیوک برقوه معنویه نكده انضامی دولت و ملت حقنده آرامقله بولمیه جق بر استنادگاه تشکیل ایدر كه هیچ مشروطیت ، حاضرالده بولان بویله بر استنادگاهی ضایع ایتك ایسترمی ؟ علوم و معارف و ترقیات مدنییه بعض مغشوشاندن تجرید و تصفیه ایدرسك اونلرك مقتضاسی ده بومرکزده اولق لازم كله جکنی آكلارز . آثار عتیقه نامیه برطاقم طاش پارچه لرینه اهمیت عظیمه عطف ایدن معارف و مدنیتك ادیان قدیمه یی محافظه خصوصنده مبالاسز طاوارنسنی معارف و مدنیته انتساب صحیحی بولنمیان زوبه لردن باشقه کیمسه تجویز ایتز . حاصلی شوراسندن امین اولیکزركه دین و شریعتله مشروطیت آراسنده قطعاً ضدیته بکزر برشی یوقدر . بلکه دین مشروطیتی و مشروطیت دینی امر ایدر . بوندن باشقه مشروطیت و طنمزك معنوریتی موجب اوله جقددر . انجق شوراسنی ده بيلمش اولیکزركه اهالیده معارفمزلک ، جهالت ، کیمسزلك دوام ایتدجكه کندی کندینه مشروطیتدن بر فائده بکله مك عبثدر . مشروطیتدن استفاده ایتك آنی حسن استعمال ایتمكه قابلددر . دور استبدادده حکومت قورقوسیه قویون کی باشایان اهالی حریتدن صوكره بربرینك بوغازینه صاریاغه

اوق آتکز ، نجھ ایو اوق آتمنی اوکرئمہ کر اتہ بینمکی اوکرئمہ کردن دھا ایودر . « بیورمشلردر ؛ حتی برکون منبر اوزرنده اوله رق : « قوت ایدئمکه بتون قوتکیزله چالیشکز ، شېه ایتھیک که قوت آتھیلقدرد . « بیورمش وبو « قوت آتھیلقدرد » سوزنی بربری آردنجه اوچ دفعه سویله مشلردر .

عربلر ، قلیجی الشرفلی سلاحلردن صایا بلردی ، اونلرجه ائمهور قلیجلر ، یمن ، هند ، شام ، خراسانده یابیش اولانلردی ، بونلردن هر برینک برشکلی ، بر علامتی اولوردی ، حضرت علی (کرم الله وجهه) افندمک قوللانیدنی ذوالفقار نامنده کی قلیجله (عمر و بن معدی کرب) ک طاشیدینی (صمصامه) اسمی ویریلن قلیج اک شهرتلی قلیجلردن ایدی .

عربلرده بر چوق شکللرده مزارقلر واردی ، اونلر مزارغی اکثریا آت اوستنده سواری اوله رق قوللانیرلردی ، استعمال ایدرکن انده مزارغک قیرلامسی ایچون اپیجه مهارت ایستردی . برده قارشیسینده کی خصمنک بر . ایکی ، اوچ کیشی یاخود بر جاعت اولمسی صورتلرنده نه یولده حرکت ایتک لازم کله جکی بیلنمک ایستردی . بوخصوصلر عرب سواریلرنجه هپ معلوم ایدی .

قالقسانکده دورلوسی واردی ، اوزونی ، مدوری اورتھسی چوقور اولانی ، دوز اولانی ، حیقینتیلی اولانلری بولتور . بونلرک هر بریسه دشمنک آیری بر سلاحندن کندیلرینی قوردرلردی ، اهل اسلام قالقان یامق خصوصنده پک ایلریله مشلردی اک ایو نوعی دمشقه ، عراقده . غرناطهده یاپیلر ، واوزلرینه بعض آیات کریمه . حکمته دائر سوزلر و شعرلر یازیلردی .

عربلر محاربده زرهی اهمیتی کوردرلردی ، بونی اکثر دمیردن ، چایکدن یاپارلر ، عادتالسه کی وجودلرینه

باشلارسه بو حالدن مشروطیته شین طاری اولور . دوشونه لمکه دور سابقده ایکی اوچ دانهمز برارایه کله رک سربسته قونوشوب کوریشه مزدک . شمدی نائل اولدیغمز نعمتک قدرنی بیله لم حریتی بربرمزله سربست سربست غوغا ایتک ایچون قازانمق . بلکه کال سربستی ایله معارفی تجارتی بربرمزله محبتی ایلری کوتورمک ایچون قازاندق .

مصطفی صبری

اسلامده عسکرک

فاطمیه دولتی زماننده مصرده بر سلاح موزھسی واردی . اوراده اووقته قدر اسلام عسکرینک قوللانیدنی هر نوع سلاحلر . سنجاقلر و آلتون . کوش آت اکرلری و دیزکینلردن برر نمونه حفظ اولنوردی . صوکره لری وقوعه کلن بریانفینده او قدر قیمتلی محاربه آلاتی یانمش ، پک آز بعض شیلر قورتاریله بیلمشدر .

اسلامیت یکی ظهور ایتدیکی زمانلر اوردوده بر نوع سلطنت کی کورینه جکی ایچون طاوول و بورو کی موسیقی آلتلری یوقدی . صوکره لری غنی امیه دولتی زماننده ایران و روم ایمراطورلغده کوریلن بو دورلو موسیقیه دائرشیلر آتمش ، اسلام اوردوسنده ده یوزلرجه طاوول و بورولر چاتمغه باشلامشدر .

عربلر اسکیدن بری اوق آتمق خصوصنده صوکره درجه ماهر ایدیلر ، بومهارتلی دین اسلام میدانده حیققدن صوکره ده چوق ایشه یارامشدر . اسلام عسکرینک روم عسکرینه غالب کله سنک باشلیجه سبیلردن بری ده روملرک اوق آتمقده او قدر مهارت کوسترمه ملری ایدی . اسلام عسکرینک قوماندانلری ایواوق آتمه نک فائده سنی آکلایه رق عسکری بوخصوصه تشویق ایدرلردی ، پیغمبر انندمز (علیه الصلاة والسلام) : « آتہ بینیکر